

**Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno –
Gospodarczego Powiatu Tucholskiego**
Projekt po konsultacjach społecznych

Załączniki

Spis treści

Załącznik 1. Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	3
Załącznik 2. Podstawowe wskaźniki przedsiębiorczości (2013 r.)	3
Załącznik 3. Ilość miejsc noclegowych oraz liczba osób korzystających na ORSG Powiatu Tucholskiego w roku 2013 r.	4
Załącznik 4. Przesłanki świadczące o niskim potencjale gospodarczym	4
Załącznik 5. Wzór ankiety dla przedsiębiorców.....	5
Załącznik 6. Potrzeby w zakresie usług socjalnych i aktywizacji społeczno-zawodowej na ORSG	9
Załącznik 7. Najprężniej działające organizacje pozarządowe działające na ORSG Powiatu Tucholskiego	12
Załącznik 8. Rozmieszczenie szkół i przedszkoli	14
Załącznik 9. Potrzeby w zakresie rozwoju edukacji na wszystkich poziomach kształcenia	16
Załącznik 10. Zmiany liczby dzieci w wieku 3-5 lat i stanu obsługi w zakresie edukacji przedszkolnej na terenie gmin Powiatu Tucholskiego w okresie 2008-2013.....	20
Załącznik 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w gminach Powiatu Tucholskiego w latach 2011-2014	20
Załącznik 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie powiatu w roku 2014	21
Załącznik 13. Struktura szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Tucholski.....	22
Załącznik 14. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków na ORSG Powiatu Tucholskiego	22
Załącznik 15. Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie	24
Załącznik 16. Wykaz form chronionych (bez pomników przyrody i użytków ekologicznych) na terenie powiatu tucholskiego	25
Załącznik 17. Sytuacja kanalizacyjna oraz potrzeby w zakresie rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej gmin ORSG Powiatu Tucholskiego	28
Załącznik 18. Odcinki dróg wskazywane jako wymagające realizacji dróg rowerowych w pierwszej kolejności	29
Załącznik 20. Budynki użyteczności publicznej poddane termomodernizacji	30
Załącznik 21. Budynki użyteczności publicznej wskazywane do termomodernizacji.....	31
Załącznik 22. Małe elektrownie wodne na terenie ORSG Powiatu Tucholskiego.....	32
Załącznik 23. Uchwała nr 2015.5.1 Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Tucholskiego	33
Załącznik 24. Plan finansowy realizacji projektów w ramach EFRR z listy podstawowej.....	36
Załącznik 25. Plan finansowy realizacji projektów w ramach EFS z listy podstawowej	40

Załącznik 1. Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Jednostka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuchola - miasto	90	94	97	103	100	102	101	103	103	104	101	99	100	100
Tuchola - obszar wiejski	38	40	45	47	44	45	44	44	45	43	44	44	46	46
Cekcyn	56	5	59	63	60	60	61	61	63	58	61	62	62	62
Gostycyn	55	60	63	64	61	63	62	65	68	70	71	67	68	71
Kęsowo	37	36	38	40	39	42	42	45	45	45	46	47	48	50
Lubiewo	51	52	57	59	58	58	59	57	58	59	61	56	55	58
Śliwice	61	58	60	61	58	59	62	61	65	59	57	59	62	61
ORSG	62	63	67	70	67	69	69	70	71	70	70	68	69	70

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 2. Podstawowe wskaźniki przedsiębiorczości (2013 r.)

Jednostka samorządu terytorialnego	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym
Województwo kujawsko-pomorskie	914	143,5	68	10,7
Powiat tucholski	703	110,5	54	8,4
Powiat bydgoski	1064	164,4	86	13,2
Powiat sępoleński	740	117,2	54	8,6
Powiat świecki	742	115,3	56	8,7
Powiat chojnicki	868	137,9	70	11,0
Powiat starogardzki	881	138,0	71	11,1
Powiat tucholski na tle 23 powiatów województwa	19	18	17	18

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 3. Ilość miejsc noclegowych oraz liczba osób korzystających na ORSG Powiatu Tucholskiego w roku 2014 r.

Jednostka terytorialna	Obiekty ogółem		Pokoje	Miejsca noclegowe		Korzystający rezydenci (Polacy)		Udzielone noclegi rezydentom (Polakom)		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów		Udzielone noclegi turystom zagranicznym	
	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem		obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem	obiekty hotelowe	inne obiekty noclegowe - razem
ORSG	1	19	51	134	1659	8763	16076	12825	52454	14	150	34	234
Cekcyn	0	1	0	0	100	0	510	0	510	0	20	0	20
Gostycyn	0	5	0	0	519	0	1483	0	5272	0	58	0	58
Kęsowo	0	1	0	0	20	0	119	0	417	0	6	0	30
Lubiewo	0	5	0	0	513	0	9359	0	29481	0	0	0	0
Śliwice	0	2	0	0	154	0	522	0	4918	0	0	0	0
Tuchola – obszar wiejski	1	4	51	134	313	8534	2100	12533	6075	14	16	34	22
Tuchola - miasto	0	1	0	0	40	229	1983	292	5781	0	50	0	104

Źródło: GUS BDL

Załącznik 4. Przesłanki świadczące o niskim potencjale gospodarczym

O niskim potencjale gospodarczym świadczą m. in.:
Powiat prezentuje bardzo niskie wartości (w przeliczeniu na 1 mieszkańca) wpływów podatkowych z tytułu udziałów (i budżetów gmin i budżetu powiatu) w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Lokuje się dopiero na 17 pozycji wśród 19 powiatów. W stosunku do większości powiatów, są to wpływy niższe o kilkadziesiąt procent, w stosunku do powiatów o najwyższych wartościach - są one niższe 3-4-krotnie.
Powiat prezentuje dosyć niski wskaźnik osób pracujących w podmiotach zatrudniających powyżej 9 pracowników. W działalności: przemysł i budownictwo, handel i naprawy; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi - jest to zaledwie 147,8 pracujących na 1000 mieszkańców. Lokuje to powiat na 14 pozycji wśród 19 powiatów ziemskich. W zakresie działalności handel i naprawy jest to pozycja 17. Takie wskaźniki świadczą przede wszystkim o stosunkowo małym potencjale firm większych - które mają szczególnie duże znaczenie w stymulowaniu rozwoju obszarów i pobudzaniu lokalnego runku, np. przez kooperację.
Dane o dojazdach do pracy w roku 2011 wskazują, że aż 49% wyjeżdżających z gmin powiatu do pracy, wyjeżdżało poza teren powiatu (a więc bardzo duża jest skala zaspokajania potrzeb na pracę poza powiatem). Jednocześnie ma miejsce ogromna dysproporcja pomiędzy dojazdami a wyjazdami do pracy. Spoza terenu powiatu na teren powiatu do pracy dojeżdżało tylko 176 osób, podczas gdy z terenu powiatu do pracy poza terenem powiatu wyjeżdżały aż 1462 osoby. Pośrednio świadczy to o potencjale powiatowej gospodarki, która nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom powiatu pracy na terenie powiatu.
Pośrednio o niskim poziomie rozwoju gospodarczego świadczy także najwyższy udział ludności utrzymywanej - wg NSP 2011 jest to aż 36,1% ogółu, podczas gdy w powiatach ziemskich jest to najczęściej 30-34%. W grupie tej mieszczą się dzieci i młodzież (pod względem ich udziału powiat nie wyróżnia się szczególnie), ale także osoby nie pracujące (więc pod tym względem sytuacja powiatu jest niekorzystna na tle innych).
Powiat tucholski należy do obszarów o najmniej sprzyjających warunkach prowadzenia gospodarki rolnej. Sytuacja w poszczególnych gminach jest bardzo zróżnicowana, niemniej jednak, ogólne wskaźniki sytuują powiat wśród

najmniejszych producentów żywności. Niesprzyjające warunki rozwoju rolnictwa wynikają przede wszystkim z charakteru pokrywy glebowej. Na terenie powiatu około 40% stanowią gleby rdzawe o małej i bardzo małej przydatności dla rolnictwa. W gminie Śliwice ich udział sięga 2/3 ogółu powierzchni, a w gminie Cekcyn - połowy. Ponad 1/3 powierzchni powiatu stanowią gleby płowe oraz brunatne wylugowane. Ich przydatność rolnicza jest dobra lub średnia. Cechą charakterystyczną powiatu jest duży udział (sięgający 20%) gleb organogenicznych - mulowo-torfowych, torfowych i murszowo-torfowych. Szczególnie duże powierzchnie gleb tego typu notuje się w gminach Cekcyn i Śliwice. Optymalnym wykorzystaniem tych gleb jest utrzymywanie trwałych użytków zielonych.

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 5. Wzór ankiety dla przedsiębiorców

ANKIETA PRZEDSIĘBIORCY DLA POWIATU TUCHOLSKIEGO

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety nt. aktualnej sytuacji Waszych przedsiębiorstw. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Strategii Rozwoju Obszaru Społeczno - Gospodarczego powiatu tucholskiego.

Wypełnienie ankiety zajmie kilka minut, a zebrane informacje ułatwią nam zaplanowanie działań prowadzących do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

1. Na terenie jakiej gminy firma działa?

- ☐ Tuchola
- ☐ Cekcyn
- ☐ Gostycyn
- ☐ Kęsowo
- ☐ Lubiewo
- ☐ Śliwice

2. Jaka jest skala zatrudnienia?

- ☐ samozatrudnienie
- ☐ mniej niż 10 pracowników
- ☐ od 10 do mniej niż 50 pracowników
- ☐ od 50 do mniej niż 250 pracowników
- ☐ powyżej 250 pracowników

3. W którym roku firma rozpoczęła swoją działalność?

4. Podaj dominującą branżę

- ☐ rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

- ☐ górnictwo i wydobywanie
- ☐ przetwórstwo przemysłowe
- ☐ wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- ☐ dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- ☐ budownictwo
- ☐ handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- ☐ działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- ☐ transport i gospodarka magazynowa
- ☐ informacja i komunikacja
- ☐ działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- ☐ działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- ☐ działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- ☐ działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- ☐ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- ☐ edukacja
- ☐ opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- ☐ działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- ☐ pozostała działalność usługowa
- ☐ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- ☐ organizacje i zespoły eksterytorialne
- ☐ inna

jaka ?

5. Od ostatnich dwóch lat sprzedaż

- ☐ rośnie
- ☐ nie zmienia się
- ☐ spada

jeśli spada, to co jest tego główną przyczyną?

6. Od ostatnich dwóch lat wynik finansowy

- ☐ rośnie
- ☐ nie zmienia się
- ☐ spada

jeśli spada, to co jest tego główną przyczyną?

7. Co jest największą barierą w rozwoju?

Maksymalna liczba odpowiedzi - 5.

- ☐ brak rynków zbytu
- ☐ ograniczony dostęp do środków finansowych
- ☐ brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach
- ☐ niska rentowność
- ☐ brak terenów inwestycyjnych
- ☐ wysokie koszty pracy
- ☐ biurokracja centralna
- ☐ biurokracja lokalna
- ☐ brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- ☐ braki w infrastrukturze lokalnej (np. drogi, internet)
- ☐ braki w infrastrukturze przedsiębiorstwa (np. budynki, maszyny)
- ☐ inne

jakie ?

8. Braki w której infrastrukturze lokalnej stanowią największą barierę w rozwoju?

W przypadku braków w infrastrukturze wskazać konkretną barierę. W przeciwnym wypadku pominąć to pytanie.

- ☐ drogi
- ☐ internet
- ☐ gaz
- ☐ prąd
- ☐ wodno - kanalizacyjna

9. Czy firma zamierza w najbliższych latach rozwijać działalność poprzez

	Tak	Nie
budowę/rozbudowę	☐	☐
zakup maszyn/urządzeń	☐	☐
zakup technologii	☐	☐
zatrudnianie pracowników	☐	☐

10. W jakich zawodach planują Państwo zatrudniać pracowników?

Jeśli firma planuje zatrudniać pracowników, proszę wymienić najbardziej pożądane zawody. W przeciwnym przypadku proszę pominąć to pytanie.

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Załącznik 6. Potrzeby w zakresie usług socjalnych i aktywizacji społeczno-zawodowej na ORSG

Jednostka terytorialna	Potrzeby w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej	Potrzeby w zakresie rozwoju usług opiekuńczych	Potrzeby w zakresie rozwoju usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej
Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trening kompetencji społecznych i zawodowych w ramach KIS, ▪ zrealizowanie kursów zawodowych oraz kursu prawa jazdy kat. B, ▪ skierowanie do wykonywania prac społecznie – użytecznych albo staży, ▪ program aktywności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa świetlicy dziennego pobytu dla osób starszych w Zalesiu, ▪ doposażenie w sprzęt i artykuły niezbędne w opiece oraz remont i dostosowanie pomieszczeń do potrzeb wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie Centrum Wspierania Rodziny, w ramach którego będzie funkcjonować: gminna świetlica terapeutyczna, KIS, punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, grupa samopomocowa dla rodzin dzieci niepełnosprawnych, klub seniora, pogotowie dla rodzin, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego, ▪ wspieranie rodzin w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych (zatrudnienie asystentów rodzin, warsztaty wzmacniające kompetencje itp.), ▪ utworzenie Centrum Dziecka i Rodziny
Gostycyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kursy edukacyjne dla członków OSP (kursy pilarza, prawo jazdy kat. C, kursy ratownictwa medycznego kwalifikowanej pierwszej pomocy), ▪ aktywna integracja młodzieży wiejskiej w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych przy OSP, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie placówki wsparcia dziennego przeznaczoną dla osób, które z powodu choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób (przeszkolenie zatrudnionej i zatrudnienie dodatkowej kadry opiekuńczej i specjalistycznej, prowadzenie zajęć dla uczestników) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie Spółdzielni Socjalnej, ▪ Dom Dziennego Pobytu, ▪ Utworzenie Klubu Dziecięcego, ▪ utworzenie mieszkań socjalnych.
Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ treningi kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo specjalistyczne, mediacji rodzinnej oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, zajęcia wspierające aktywizację zawodową w tym: trenera pracy, doradcy zawodowego, ▪ kursy zawodowe i szkolenia, prace interwencyjne i społecznie użyteczne, staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, ▪ promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej, ▪ zajęcia rehabilitacyjnych i badań specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych, ▪ kształtowanie pozytywnych wzorców, wypełnianie wolnego czasu wartościowymi formami, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, starszych i zależnych oraz doposażenie miejsca zamieszkania w podstawowy sprzęt rehabilitacyjny, zatrudnienie 2 wykwalifikowanych opiekunek środowiskowych, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ▪ zatrudnienie osób pomagających osobom starszym i niepełnosprawnym oraz osób prowadzących zajęcia dla osób starszych, zakup sprzętu niezbędnego dla osób starszych, prowadzenie zajęć dla osób starszych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminne Centrum Wsparcia Rodziny (warsztaty „Szkoła dla rodziców”, zatrudnienie asystenta rodziny, tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i grup wsparcia dla, udzielanie porad itp.).

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Lubiewo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skierowanie wybranych uczestników do Klubu Integracji Społecznej i przeprowadzenie treningu kompetencji społecznych i zawodowych, ▪ zrealizowanie kursów zawodowych oraz kursu prawa jazdy kat. B, ▪ skierowanie do wykonywania prac społecznie – użytecznych albo staży, ▪ program aktywności lokalnej, ▪ wsparcie osób niepełnosprawnych (realizacja form aktywnej integracji, kursów i szkoleń, działań integracyjnych (Klub Integracji Społecznej – reintegracja społeczna i zawodowa, kursy zawodowe i/lub doskonalące umiejętności, działania integracyjne np. wyjazdy), kursy, szkolenia i działania integracyjne wg zapotrzebowania). 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny poprzez realizację form aktywnej integracji, kursów i szkoleń, działań integracyjnych – działania wspierające proces aktywizacji społeczno – zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skierowanie uczestników do Klubu Integracji Społecznej i przeprowadzenie treningu kompetencji społecznych i zawodowych, ▪ zrealizowanie kursów zawodowych, ▪ skierowanie do wykonywania prac społecznie – użytecznych albo staży. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie punktu pomocy rodzinie udzielającego pomocy w zakresie problemów życia i rozwoju osobistego, problemów życia rodzinnego (m. in. alkohol i przemoc), trudności we wzajemnych relacjach, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów itp., udzielanie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (min. prawnego, psychologicznego, rodzinnego), ▪ zatrudnienie asystenta rodziny do pracy z rodzinami doświadczającymi problemów opiekuńczo – wychowawcze w celu tworzenia możliwości w poszukiwaniu rozwiązań związanych z trudną sytuacją życiową, ▪ przeprowadzanie szkoleń i warsztatów dla rodziców.
Tuchola	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie rodziców powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3 w formach przewidzianych przez prawo, ▪ przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie kursów dla asystentów osób zależnych, którzy następnie będą pełnić swoje funkcje w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie mieszkania chronionego dla osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi, ▪ stworzenie systemu wsparcia dla młodych rodziców w wieku 18-26 lat poprzez grupy wsparcia koordynowane przez asystentów rodziny,

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

	<p>integracja mniejszości narodowych i etnicznych poprzez warsztaty rękodzielnicze, dyskusyjny klub filmowy, zajęcia kulturalne,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ borowiackie zajęcia pozalekcyjne skierowane do mniejszości narodowych, etnicznych oraz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie Centrum Pomocy Dzieciom i Dorosłym Osobom Niepełnosprawnym oraz ich Rodzinom (doradztwo w tym prawne, zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych, tłumacza osoby głuchoniemej, logopedy psychopedagoga).
Powiat Tucholski	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja kursów dla osób bezrobotnych dających możliwość przystąpienia do egzaminu państwowego w celu uzyskania świadectwa z kwalifikacji w zawodzie opiekun medyczny, ▪ aktywizacja zawodowa osób biernych zawodowo poprzez rozwinięcie umiejętności psychospołecznych, budowanie prawidłowych interakcji z otoczeniem, powrót do aktywności społecznej i zawodowej, ▪ stworzenie sieci współpracy służb zatrudnienia, służb społecznych (publicznych i niepublicznych), podmiotów ekonomii społecznej na rzecz wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w oparciu o indywidualną ścieżkę reintegracji, ▪ pomoc usamodzielnianym wychowankom w formie umożliwienia im skorzystania z kursów kwalifikacyjnych, studiów oraz kursu prawa jazdy kat. B oraz możliwości uzyskania zwrotu kosztów dojazdu, ▪ aktywizacja osób niepełnosprawnych, ▪ zwiększenie zatrudnienia poprzez umożliwienie odbycia szkoleń przygotowujących do pracy w charakterze opiekuna dziecka do lat 3 (szkolenia, środki na podjęcie działalności gospodarczej). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uruchomienie i prowadzenie punktu rehabilitacji dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolenia i wsparcie dla rodzin zastępczych, aktywizacja bezrobotnych rodziców zastępczych, ▪ budowa i wyposażenie 2 placówek opiekuńczo-wychowawczych ▪ wdrożenie w mieszkaniu chronionym systemu wsparcia w miejscu zamieszkania usamodzielnianych wychowanków w postaci zatrudnienia asystenta, ▪ pozyskanie mieszkań chronionych, ▪ bony dla podopiecznych przez okres pierwszych trzech miesięcy samodzielnego zamieszkania przez wychowanka usamodzielnianego z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, ▪ zapewnienie lepszego dostępu do specjalistycznych usług wsparcia dla rodzin i osób (poradnictwo, terapia itp.), ▪ szkolenia i terapie dla wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej, ▪ budowa Powiatowego Centrum Wsparcia jako skupiska usług społecznych.

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji z urzędów gmin, GOPS i PCPR

Załącznik 7. Najprężniej działające organizacje pozarządowe działające na ORSG Powiatu Tucholskiego

Organizacja pozarządowa	Gmina	Zakres działalności
Towarzystwo miłośników Ziemi Cekcyńskiej	Cekcyn	Towarzystwo zajmuje się inicjowaniem i podejmowaniem społecznych działań dotyczących kształtowania właściwego stosunku do środowiska. Propaguje turystyczne walory regionu poprzez wydawnictwa promocyjne; organizowanie imprez kulturalnych w gminie. Organizuje różne formy wypoczynku, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży oraz współpracuje z jednostkami oświatowymi w zakresie realizacji zapisów strategii edukacyjnej gminy. Koordynuje projekty gminne w zakresie edukacji elementarnej. Działa na rzecz wzmacniania więzi międzyludzkich i międzypokoleniowych. Współpracuje również z innymi jednostkami i organizacjami przeciwko wykluczeniu społecznemu.
Stowarzyszenie Wspierania Kultury Muzycznej „Talent”	Cekcyn	Zajmuje się organizacją Festiwalu Muzycznych, edukowaniem mieszkańców w zakresie kultury muzycznej i działalnością na rzecz ożywienia kulturalnego w gminie Cekcyn.
Stowarzyszenie Agrorozwoju Sołectwa Małe Gacno „Jagoda”	Cekcyn	Głównym filarem działalności jest kultywowanie tradycji regionu Borów Tucholskich oraz podejmowanie i wspieranie działań na rzecz edukacji i wychowania (w tym z zakresu edukacji elementarnej). Inicjuje, realizuje i koordynuje programy dotyczące rehabilitacji, rewalidacji oraz terapii wspomagających rozwój osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Sołectwa Krzywogoniec	Cekcyn	Stowarzyszenie wspiera aktywność mieszkańców sołectwa w działaniu na rzecz lokalnej społeczności. Stowarzyszenie prowadzi i rozwija wieś tematyczną – Wioskę Grzybową oraz prowadzi działalność wydawniczą w zakresie promocji wioski tematycznej.
Stowarzyszenie na Rzecz Ocalenia Śladów Przeszłości w Gminie Cekcyn „Światło”	Cekcyn	Organizacja ma na celu zinventaryzowanie wszystkich materialnych i niematerialnych śladów przeszłości na terenie gminy Cekcyn. Prowadzi edukację regionalną, w zakresie dziedzictwa kulturowego, pielęgnowania pamięci o ludziach żyjących na tych terenach, a także szerzy tolerancji kulturowej, w tym religijnej.
Stowarzyszenie CekcynNet	Cekcyn	Prowadzi działalność w zakresie rozbudowy sieci internetowej i zapewnienia mieszkańcom i instytucjom dostępu do internetu.
Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Cekcyn	Cekcyn	Prowadzenie działalności integracyjnej członków Stowarzyszenia; organizowanie kursów i szkoleń, podnoszących kwalifikacje kobiet; organizowanie warsztatów, kiermaszy, wystaw oraz spotkań, imprez i pokazów.
Gminny Ludowy Klub Sportowy „CIS” Cekcyn	Cekcyn	Popularyzacja i rozwój piłki nożnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. W okresie zimowym - organizacja turniejów piłkarskich na hali widowiskowo-sportowej.
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Nr 2 w Cekcynie	Cekcyn	Organizacja i prowadzenie działalności kulturalnej dla seniorów. Organizacja wycieczek, różnych form wypoczynku i rekreacji, pikników, wieczorków tanecznych i spotkań z okazji różnych świąt, rocznic.
Fundacja Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego „Cisowy Fyrtel”	Cekcyn	Celem fundacji jest tworzenie warunków dla rozwoju turystyki oraz wspieranie inicjatyw w zakresie edukacji, kultury, ochrony zabytków i rozwoju gospodarczego.
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne BURCHAT	Gostycyn	Działalność na rzecz poszanowania wartości przyrodniczych i kulturalnych Gostycyna, i okolic, a także jego teraźniejszy i przyszły rozwój.
Stowarzyszenie Mieszkańców i Miłośników Pily nad Brdą "BUKO"	Gostycyn	Celem stowarzyszenia jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców w oparciu o lokalne zasoby kultury materialnej i niematerialnej. Stowarzyszenie „BUKO” prowadzi Górnictwą Wioskę bazującą na historii i zabytkowej podziemnej kopalni węgla brunatnego, która jest jedyną tego typu kopalnią w Polsce północnej.
Stowarzyszenie na Rzecz	Kęsowo	Wspieranie wszechstronnego i zróżnicowanego rozwoju społecznego,

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Rozwoju Kęsowa		kulturalnego i gospodarczego Kęsowa, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa w środowisku lokalnym działanie na rzecz zwiększenia udziału młodych ludzi w życiu publicznym, poprawa walorów estetycznych i krajobrazowych regionu oraz jego promocja, promocja kultury fizycznej, sportu i turystyki.
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sołectwa Żalno	Kęsowo	Wspieranie rozwoju społecznego, kulturalnego, gospodarczego sołectwa Żalno, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym, działania na rzecz zwiększania udziału młodych ludzi oraz samotnych i niepełnosprawnych w życiu publicznym, poprawa walorów estetycznych i krajobrazowych regionu oraz jego promocja, promocja kultury fizycznej, sportu i turystyki.
Stowarzyszenie Bizon Tuchółka	Kęsowo	Pozyskiwanie i gromadzenie środków finansowych na działanie stowarzyszenia, prowadzenie działalności w zakresie sportu i rekreacji ruchowej dla członków Stowarzyszenia, mieszkańców wsi Tuchółka oraz mieszkańców gminy Kęsowo, organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych dla swoich członków, mieszkańców wsi Tuchółka oraz mieszkańców gminy Kęsowo, udział w turniejach organizowanych w gminie Kęsowo oraz powiecie tucholskim, prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej.
Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Piastoszyn	Kęsowo	Działanie na rzecz rozwoju i promocji wsi Piastoszyn, propagowanie walorów wsi Piastoszyn m.in. turystycznych i agroturystycznych oraz działania na rzecz ich ochrony, inicjowanie oraz prowadzenie działań oświatowych, kulturalnych, artystycznych, sportowych, rekreacyjnych, wspieranie działań na rzecz społeczności lokalnej, kreowanie postaw patriotycznych oraz zasad moralnych i etycznych.
Stowarzyszenie na Rzecz Adamkowa i Pamiętowa	Kęsowo	Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego, organizacja imprez, kursów, szkoleń, obozów oraz innych działań dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
Stowarzyszenie Pomóżmy Gminie Kęsowo	Kęsowo	Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego, wspieranie lokalnego rozwoju społecznego, kulturalnego, gospodarczego i oświatowego, inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych, promowanie regionu, integracja, aktywizacja pomoc inwalidom, osobom niepełnosprawnym starszym i potrzebującym oraz promocja kultury fizycznej, sportu i rekreacji.
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory”	Lubiewo	Celem Stowarzyszenia jest: wszechstronny rozwój i promocja gminy Lubiewo z wykorzystaniem jej walorów krajobrazowych i przyrodniczych, rozwój i aktywizacja społeczności lokalnej, rozwój gospodarczy oraz promocja produktów lokalnych.
Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo nad Brdą „KLON	Lubiewo	Celem organizacji są przede wszystkim działania edukacyjne związane z prowadzeniem szkoły publicznej wg projektu „Mała Szkoła” dla dzieci klas I-III oraz wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 4-6 lat.
Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej "Knieja	Śliwice	Celem stowarzyszenia jest prowadzenie obywatelskiej inicjatywy mieszkańców dla zapewnienia wszechstronnego rozwoju ziemi śliwickiej, jej popularyzacja, budzenie zainteresowań przeszłością oraz teraźniejszością ziemi śliwickiej a także wspieranie inicjatyw społecznych i kulturalnych mieszkańców gminy. Towarzystwo zajmuje się organizowaniem rajdów pieszych, organizowaniem corocznego konkursu fotograficznego "Bory i Borowiacy".
Borowiackie Towarzystwo Kultury	Tuchola	Towarzystwo prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury, promocji regionu, edukacji regionalnej. BTK jest organizatorem lub współorganizatorem wielu świąt, uroczystości i imprez.
Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie”	Tuchola	Celem głównym LGD są działania wpływające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, wykorzystanie ich potencjału i poprawę

		konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności ekonomicznej.
Stowarzyszenie Pomocowo-Rozwojowe „Bory Tucholskie”	Tuchola	Celem stowarzyszenia jest przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, a także pomoc w przewyżnianiu trudnej sytuacji życiowej.
Miejski Ludowy Klub Sportowy „Tucholanka”	Tuchola	Celem klubu jest upowszechnianie kultury fizycznej. Klub prowadzi sekcje piłki nożnej i siatkowej, lekkiej atletyki, brydża i kręgli klasycznych.
Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Powiatu Tucholskiego i Sępoleńskiego „Dziecko w Rodzinie”	Tuchola	Celem stowarzyszenia jest wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, profilaktyka uzależnień, organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży, prowadzenie działalności dydaktycznej, oświatowej i szkoleniowej w środowisku dziecięcym.
Towarzystwo Rozwoju Regionalnego „Promocja Borów Tucholskich”	Tuchola	Towarzystwo podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, wspierania przedsiębiorczości, nauki, kultury, sportu i turystyki.

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 8. Rozmieszczenie szkół i przedszkoli

Rodzaj szkoły	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Tuchola	Śliwice
szkoła ponadgimnazjalna					Z. S. Licealnych i Technicznych - ul. Świecka 89a w Tucholi Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych - ul. Nowodworskiego 9-13 w Tucholi Zespół Szkół Ogólnokształcących – ul. Pocztowa 8a w Tucholi	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach
szkoła podstawowa	Cekcyn Zielonka Iwiec	Gostycyn Pruszcz	Kęsowo Żalno Drozdzienica	Bysław Lubiewo Klonowo (szkoła niepubliczna)	Tuchola nr 1 Tuchola nr 3 Tuchola nr 5 Legbąd Kielpin Raciąż Stobno Mały Mędromierz (szkoła niepubliczna)	Śliwice Śliwiczki Lińsk
filia szkoły podstawowej		Wielki Mędromierz Wielka Klonia		Sucha		
gimnazjum	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo Żalno	Bysław Lubiewo	Tuchola Stobno	Śliwice
przedszkole	Cekcyn	Gostycyn	Żalno	Bysław	Tuchola nr 1 Tuchola nr 2	Śliwice
oddział przedszkolny przy	Zielonka Iwiec	Wielki Mędromierz	Kęsowo (2) Żalno (1)	Lubiewo Bysław	Tuchola – w 3 szkołach	Śliwice Lińsk

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Rodzaj szkoły	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Tuchola	Śliwice
szkole		Wielka Klonia	Drożdżenica (1) Piaśtoszyn (1)		Legbąd Raciąż Stobno Kielpin	Śliwiczki
punkty przedszkolne			Kęsowo (2) Żalno (1) Drożdżenica (1)		Legbąd Raciąż Stobno Kielpin	

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 9. Potrzeby w zakresie rozwoju edukacji na wszystkich poziomach kształcenia

Jednostka terytorialna	Potrzeby infrastrukturalne w zakresie generowania nowych miejsc i poprawy jakości świadczonych usług	Potrzeby z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych uczniów	Potrzeby w zakresie wsparcia nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych ukierunkowane na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji
Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa przedszkola, ▪ zakup wyposażenia niezbędne do prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajęcia mające na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z niepełnosprawnościami, ▪ wdrożenie platformy edukacyjnej i kursów e – learningowych, ▪ szkolenia e-learningowe oraz projekt edukacyjny z obszaru kompetencji cyfrowych, ▪ zajęcia: matematyczne, fizyczne, informatyczne, z języków obcych, z pedagogiem, z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia rozwijające uzdolnienia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podnoszenie kompetencji nauczycieli wychowania przedszkolnego, związane z nowo powstałymi miejscami i poprawą jakości edukacji przedszkolnej
Gostycyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyposażenie pracowni do nauki języków obcych w szkołach na terenie gminy, ▪ zakup sprzętu do prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje klucze (m. in. tablice interaktywne, komputery), ▪ wdrażanie usług elektronicznych w szkołach, ▪ zakup tablic interaktywnych do szkół, ▪ wyposażenie sal multimedialnych w szkołach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacji zajęć pozaszkolnych rozwijających kompetencje kluczowe: astronomia, fizyka, matematyka, chemia, przyroda, biologia, informatyka, język angielski, język niemiecki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie kwalifikacje/kompetencje w zakresie: metod indywidualnej pracy z uczniem, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych, wykorzystywania metod eksperymentu naukowego w edukacji, diagnostyki psychologiczno – pedagogicznej umożliwiającej wczesne rozpoznanie potrzeb edukacyjnych i deficytów rozwojowych uczniów oraz kształtowania umiejętności interpersonalnych i społecznych
Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyposażenie punktów przedszkolnych w: podstawowe meble oraz wyremontowanie łazienek i wyposażenie jadalni dla dzieci przedszkolnych, place zabaw, ▪ zakup sprzętu do nauki języka obcego, ▪ zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć rozwijających dla przedszkolaków, specjalistycznego sprzętu i narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, ▪ zakup nowoczesnego sprzętu dydaktycznego z branży rolniczej, mechanicznej, gastronomicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie zajęć rozwijających dla przedszkolaków (np. logopedycznych , rytmiki, teatralnych itp.), wyjazdy do miejsc atrakcyjnych dla przedszkolaków (ZOO, parki rozrywki, kino, itd.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolenie w zakresie kształtowania postaw kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz podnoszenia kwalifikacji /kompetencji w zakresie wykorzystywania metod eksperymentu naukowego w edukacji, wdrażanie nowoczesnych technik nauki języków obcych.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Jednostka terytorialna	Potrzeby infrastrukturalne w zakresie generowania nowych miejsc i poprawy jakości świadczonych usług	Potrzeby z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych uczniów	Potrzeby w zakresie wsparcia nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych ukierunkowane na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji
Lubiewo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa obiektów Tucholskiego Centrum Edukacji Zawodowej, ▪ zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć w przedszkolu, specjalistycznego sprzętu i narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, ▪ rozbudowa i przebudowa Zespołu Szkół im. Wojska Polskiego w Lubiewie na potrzeby wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie zajęć dla przedszkolaków (np. sportowych, językowych, logopedycznych, rytmiki, kultury borowiackiej, itp.), ▪ wyjazdy do miejsc atrakcyjnych dla przedszkolaków – kino, teatr, filharmonia, itp., ▪ zatrudnienie osób do prowadzenia dodatkowych zajęć edukacyjnych, ▪ zajęcia z zakresu ekonomii i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów (m. in. gospodarowania budżetem domowym, szeroko rozumianej przedsiębiorczości, rynku usług finansowych, nowych horyzontów myśli ekonomicznej, udział w zajęciach praktycznych i wyjazdach studyjnych), ▪ organizacje zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych – językowych, ▪ zaangażowanie dzieci w działania kulturalne, udział w imprezach artystycznych poprzez uczestnictwo w kulturze: teatr, wystawa, koncert, folklor regionu konkursy; odkrywanie własnych możliwości i umiejętności; podnoszenie kultury osobistej; radzenie sobie w innym środowisku; możliwości nabycia umiejętności wyrażania własnych emocji, wrażeń i odczuć. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podnoszenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli pod kątem kompetencji kluczowych.
Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doposażenie sal lekcyjnych do zajęć edukacji wczesnoszkolnej w pomoce dydaktyczne do nauczania matematyki, ▪ zakup pomocy do prowadzenia zajęć dodatkowych i zajęć z języka angielskiego w przedszkolu, ▪ rozbudowa i adaptacja przedszkola „Borowiacek” w celu utworzenia nowych miejsc przedszkolnych wraz z zakupem wyposażenia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ powadzenie zajęć pozalekcyjnych z matematyki dla uczniów kl. I-III szkoły podstawowej, ▪ dodatkowe zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym (język angielski, metoda klucz do uczenia się moduł „Literatura”, edukacja przez ruch, zajęcia rytmiczno-taneczne, Mały Medyk. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doksztalcenie nauczycieli przedszkoli w kierunku podjęcia i realizacji nowych metod pracy (język angielski, studia magisterskie uzupełniające, klucz do uczenia się moduł : „Literatura”, metody aktywizujące min. : „Edukacja przez ruch” metoda Doroty Dziamskiej, aktywne słuchanie muzyki Betii Staruss).

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Jednostka terytorialna	Potrzeby infrastrukturalne w zakresie generowania nowych miejsc i poprawy jakości świadczonych usług	Potrzeby z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych uczniów	Potrzeby w zakresie wsparcia nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych ukierunkowane na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji
Tuchola	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa oraz wyposażenie Przedszkola nr 2 i zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodatkowe zajęcia stymulujące dla przedszkolaków (gimnastyka, logopedia, warsztaty muzyczne, zajęcia ruchowe), ▪ doradztwo zawodowe w szkołach gimnazjalnych poprzez m. in. organizację spotkań z pracodawcami, lekcje edukacyjno-zawodowe, utworzenie stanowiska doradcy zawodowego, ▪ program doradztwa zawodowego w gimnazjach, ▪ wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Przedszkolu nr 2 (gimnastyka korekcyjna, zajęcia z logopedii, zajęcia ruchowe), ▪ zajęcia doskonalące porozumiewanie się w językach obcych (j. angielski, j. niemiecki), ▪ kompetencje matematyczne i naukowo-techniczne, ▪ kompetencje informatyczne, ▪ kompetencje w zakresie podstaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy w zakresie kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie 2 x 1/4 etatu nauczyciela doradcy do spraw edukacyjno-zawodowych, ▪ zwiększenie możliwości edukacyjnych nauczycieli.
Powiat Tucholski	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe w ZSO i ZSLiA (m. in. tablice multimedialne, oprogramowanie, komputery), ▪ wyposażenie pracowni do nauki w zawodzie logistyk. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolenia z języka angielskiego i niemieckiego oraz kulturoznawstwa dla uczniów ZSO, ▪ wyjazdy uczniów ZSO do krajów anglo- i niemieckojęzycznych, ▪ realizacja cyklu zajęć podnoszących kompetencje matematyczne uczniów ZSO i ZSLiA zakończone przeprowadzeniem konkursów: „Matematyczny Maraton Maturzysty”, „Taktyk Praktyk”, „Główka pracuje”, ▪ prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w ZSO i ZSLiA w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych oraz technologii informatyczno - komunikacyjnych realizujących ideę szkolnego ruchu naukowego, ▪ współpraca między gimnazjami, szkołami ponadgimnazjalnymi, uczelniami i pracodawcami ▪ szkolenie grup uczniowskich pod kątem umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podniesienie kwalifikacji kadr leśnych oraz edukacja przyrodniczo-leśna studentów oraz nauczycieli poprzez realizację zadań dydaktycznych, ▪ dostarczenie kompetencji wykładowcom/nauczycielom jako liderom postępu technicznego - wyjazdy studyjne/staże u pracodawców -uzyskanie certyfikatów po branżowych szkoleniach

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Jednostka terytorialna	Potrzeby infrastrukturalne w zakresie generowania nowych miejsc i poprawy jakości świadczonych usług	Potrzeby z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych uczniów	Potrzeby w zakresie wsparcia nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych ukierunkowane na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji
		<p>obsługi sprzętu, zakończone certyfikacją (szkolenie obsługi sprzętu na który obowiązują uprawnienia wynikające z innych przepisów jak oświatowe np. obsługa kombajnu zbożowego, wózka widłowego, spawalniczego itp.) - wyjazdy warsztatowe w porozumieniu z przedsiębiorcami w celu nabycia umiejętności w rzeczywistych realiach,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ specjalistyczne zajęcia zawodowe przygotowujące do nabycia nowych uprawnień zawodowych (prawo jazdy kat. B i T, Auto CAD, kurs spawania MAG, operatora wózków widłowych, ECDL, barmański, piłarki spalinowej, praktyki i staże u pracodawców), ▪ zajęcia doskonalące wiedzę i umiejętności w zawodzie technik logistyk. 	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji z urzędów gmin

Załącznik 10. Zmiany liczby dzieci w wieku 3-5 lat i stanu obsługi w zakresie edukacji przedszkolnej na terenie gmin Powiatu Tucholskiego w okresie 2008-2013

Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat						
ORSG	1488	1517	1642	1766	1833	1812
Cekcyn	204	226	241	265	270	260
Gostycyn	156	155	184	207	217	215
Kęsowo	122	133	143	181	189	183
Lubiewo	214	206	221	223	224	234
Śliwice	211	199	221	217	219	207
Tuchola	581	598	632	673	714	713
Tuchola - miasto	389	384	401	429	462	466
Tuchola - obszar wiejski	192	214	231	244	252	247
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym						
ORSG	484	634	791	1089	1077	1101
Cekcyn	63	64	105	126	111	131
Gostycyn	56	56	70	86	90	101
Kęsowo	48	59	69	165	166	141
Lubiewo	53	82	109	145	153	126
Śliwice	63	120	134	134	131	124
Tuchola	201	253	304	433	426	478
Tuchola - miasto	177	218	262	321	327	380
Tuchola - obszar wiejski	24	35	42	112	99	98

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w gminach Powiatu Tucholskiego w latach 2011-2014

gmina	2011	2012	2013	2014	2011-14	2011	2012	2013	2014	2011-14
	przeciętny wynik egzaminu szóstoklasisty					pozycja gminy wśród 144 gmin województwa				
Cekcyn	22,92	21,29	21,78	29,25	23,81	112	79	102	1	42
Gostycyn	25,34	20,70	21,46	22,30	22,45	30	95	111	133	102
Kęsowo	24,03	19,07	25,24	22,55	22,72	71	135	13	127	89
Lubiewo	21,19	22,92	21,99	23,03	22,28	144	19	98	111	107
Śliwice	25,05	19,58	21,95	22,03	22,15	40	128	99	136	112
Tuchola	25,51	21,86	22,62	24,63	23,66	26	52	78	54	45

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie powiatu w roku 2014

Gmina	Liczba zdających 1)	Język polski	Historia i wos	Matematyk	Przedmioty przyrodnic	Język angielski - poziom podstawowy		Język angielski - poziom rozszerzony		Język niemiecki - poziom podstawowy		Język niemiecki - poziom rozszerzony	
		Wynik średni w %				Liczba zdających	Wynik średni w %	Liczba zdających	Wynik średni w %	Liczba zdających	Wynik średni w %	Liczba zdających	Wynik średni w %
Cekcyn	70	58,97	50,47	43,43	48,19	49	57,12	49	31,49	21	50,95	0	-
Gostycyn	55	67,55	61,42	48,47	51,18	37	58,89	8	55,5	18	57,39	18	41,06
Kęsowo	55	64,05	56,58	42,27	47,67	29	63,76	20	42,3	26	57,5	8	44,25
Lubiewo	77	53,06	52,23	40,7	44,61	42	49,79	10	34	35	49,46	35	24,97
Śliwice	78	60,62	61,58	45,67	47,71	78	54,71	78	28,97	0		0	-
Tuchola	189	64,29	58,06	48,61	51,2	120	64,45	27	68,19	69	51,58	60	29,35
Pozycja gminy													
Gmina	wśród 144 gmin				wśród 143 gmin	wśród 142 gmin		wśród 104 gmin		wśród 44 gmin			
Cekcyn	120	137	58	81	88	106		51		-			
Gostycyn	17	15	20	35	75	8		22		16			
Kęsowo	55	73	72	97	33	33		21		11			
Lubiewo	142	132	93	129	134	86		61		38			
Śliwice	101	13	39	95	102	119		-		-			
Tuchola	52	49	19	34	25	5		46		31			

1) liczba zdających dla egzaminów z języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie, matematyki i przedmiotów przyrodniczych

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 13. Struktura szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Tucholski

	Szkoły wchodzące w skład	Liczba uczniów 2013/2014
Zespół Szkół Licealnych i Technicznych	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	217
	Technikum nr 1	419
	RAZEM	636
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	176
Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych	Technikum nr 2	325
	RAZEM	501
	Liceum Ogólnokształcące	339
Zespół Szkół Ogólnokształcących	Gimnazjum Powiatowe	88
	RAZEM	427
	Szkoła Podstawowa Specjalna	42
Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	Gimnazjum Specjalne	49
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	34
	Szkoła Przysposabiająca do Pracy	17
	Przedszkole Specjalne	6
	RAZEM	148
	Szkoła Policealna (technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik turystyki wiejskiej, technik administracji, technik informatyk, technik rachunkowości, technik bhp, opiekun osoby starszej)	99
Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej	Technikum dla Dorosłych	9
	Technikum Uzupełniające	17
	Uzupełniające Liceum	-
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	289
	RAZEM	414
	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach - Zasadnicza Szkoła Zawodowa (wielozawodowa)	72
RAZEM		2198

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego***Załącznik 14. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków na ORSG Powiatu Tucholskiego**

Gmina	Miejscowość	Obiekt
Cekcyn	Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. • Plebania • Ogrodzenie murowane • Teren przykościelny z drzewostanem
Gostycyn	Gostycyn	▪ Kościół parafialny p.w. Św. Marcina
	Kamienica	▪ Założenie pałacowo-parkowe
	Łyskowo	▪ Budynek gospodarczy - ptaszarnia
	Motyl	▪ Założenie dworsko-parkowe
	Wielka Klonia	▪ Założenie dworsko-parkowe

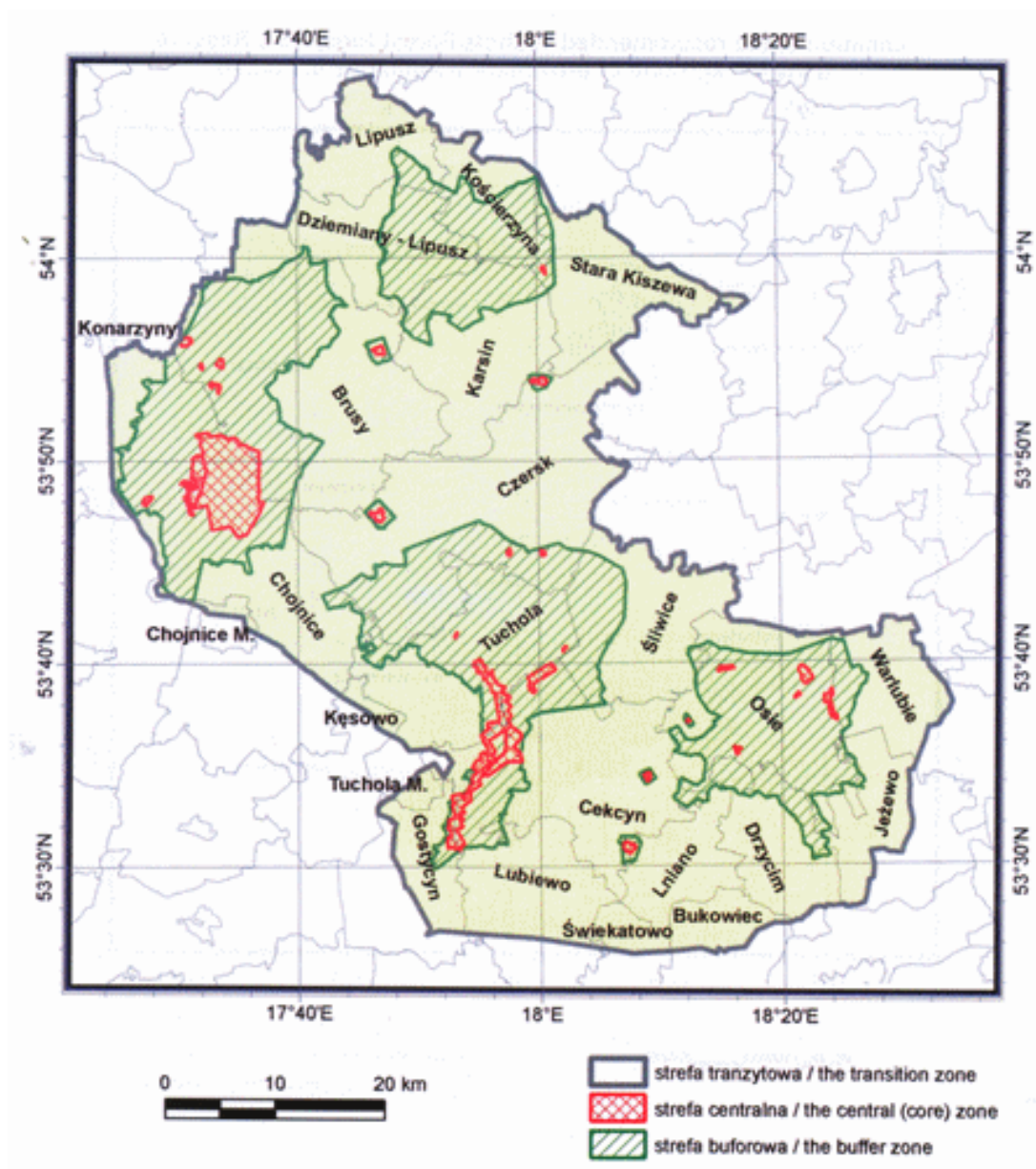
Gmina	Miejscowość	Obiekt
Kęsowo	Brzuchowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Park podworski
	Jeleńcz	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla ▪ Cmentarz przykościelny
	Kęsowo	Zespół kościoła ewangelickiego, ob. rzym.- kat. Filialnego p.w. św. Bernarda: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół ▪ Pastorówka, ob. plebania ▪ Budynek gospodarczy Pałac w Kęsowie
	Tuchółka	Założenie dworsko-parkowe: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dwór ▪ Park
	Żalno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dwór
	Bralewnica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pałac
Lubiewo	Bysław	Zespół kościoła p.w. Przemienienia Pańskiego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół ▪ Cmentarz przykościelny ▪ Ogrodzenie murowane
	Bysławek	Zespół klasztorny Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół p.w. św. Wawrzyńca z klasztorem ▪ Dom kapelana ▪ Ogrodzenie zewnętrzne i wewnętrzne wraz z bramami
Śliwice	Śliwice	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Katarzyny: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół ▪ Cmentarz przykościelny ▪ Grota Matki Boskiej z Lourdes ▪ Ogrodzenie cmentarza przykościelnego
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cmentarz parafialny rzym.- kat.
Tuchola	Dąbrówka	Zespół kościoła filialnego p.w. św. Jana Nepomucena: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół ▪ Kaplica grobowa Janta Polczyńskich ▪ Cmentarz przykościelny
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dwór
	Kielpin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Założenie dworsko-parkowe
	Legbąd-Fojutowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Awedukt
	Mała Komorza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Założenie dworsko-parkowe
	Raciąż	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kościół ▪ Cmentarz ▪ Mauzoleum rodziny Janta- Polczyńskich ▪ Ogrodzenie

Gmina	Miejscowość	Obiekt
	Tuchola (miasto)	<ul style="list-style-type: none"> Dzielnica Starego Miasta Kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Ap. (d. zbór ewangelicki) Cmentarz jeńców wojennych Cmentarz jeńców wojennych z wojny polsko bolszewickiej Cmentarz rzym.-kat. parafii p.w. Bożego Ciała Fragmenty murów miejskich Bryła i elewacje spichlerza
	Wysoka	<ul style="list-style-type: none"> Dwór

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Zabytków Kujawsko-Pomorskiego Konserwatora Zabytków

Załącznik 15. Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie

Źródło: Tucholski Park Krajobrazowy

Załącznik 16. Wykaz form chronionych (bez pomników przyrody i użytków ekologicznych) na terenie powiatu tucholskiego

a) Rezerваты przyrody

Nazwa	Powierzchnia	Rodzaj	Rok utworzenia	Gminy
Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego	116,9 ha	leśny	1956	Cekcyn, Lniano
Bagno Grzybna	6,26 ha	torfowiskowy	1982	Tuchola
Jezioro Zdręczno	15,74 ha	florystyczny	1982	Tuchola
Jeziorka Kozie	12,3 ha	torfowiskowy	1984	Tuchola
Źródła Rzeki Stążki	250,02 ha	krajobrazowy	1994	Cekcyn
Dolina Rzeki Brdy	1681,5 ha	krajobrazowy	1994	Cekcyn, Gostycyn, Tuchola
Rezerwat Cisów Jelenia Góra im. Kazimierza Szlachetki	4,39 ha	florystyczny	1995	Cekcyn
Czapliniec Koźliny	23,21 ha	faunistyczny	1996	Lubiewo
Bagna nad Stążką	478,45 ha	torfowiskowy	1999	Cekcyn

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

b) Parki krajobrazowe

Nazwa	Opis
Tucholski Park Krajobrazowy (1)	Tucholski Park Krajobrazowy został powołany na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w 1985 roku. Obejmuje swymi granicami południowo-wschodnią część zwanego kompleksu Borów Tucholskich o powierzchni 36.983 ha, a otulina 15.946 ha
	W granicach województwa kujawsko-pomorskiego znajduje się 25660 ha w parku i 12059 ha w otulinie, a w granicach województwa pomorskiego znajduje się 11323 ha w parku i 3887 w otulinie.
	Powierzchnia chroniona w gminach powiatu tucholskiego:
	Tuchola - park: 12690 ha, otulina: 3081 ha
	Cekcyn - park: 7310 ha, otulina: 4058 ha
	Śliwice - park: 4780 ha, otulina: 2120 ha
	Lubiewo - park: 230 ha, otulina: 1960 ha
	Gostycyn - park: 650 ha, otulina 840 ha
	Udział gmin powiatu w ogólnej powierzchni chronionej (park z otuliną):
	Tuchola – 29,8%
	Cekcyn – 21,5%
	Śliwice – 13,0%
	Lubiewo – 4,1%
	Gostycyn – 2,8%
	Aż 71,2% Tucholskiego PK leży więc w granicach powiatu tucholskiego.
	W strukturze parku nieco ponad 86% powierzchni zajmują lasy, niespełna 9% użytki rolne, ponad 2% - wody. W otulinie ponad 48% zajmują tereny rolne, 37% - lasy, 4% - wody, a ponad 10% tereny pozostałe (w tym zabudowane).
Wdecki Park	16 lutego 1993 roku, w celu zachowania w warunkach zrównoważonego rozwoju i

Nazwa	Opis
Krajobrazowy (2)	<p>popularyzacji tych wartości utworzono Wdecki Park Krajobrazowy (Rozporządzenie Nr 52/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16.02.1993r. (Dziennik Urzędowy Woj. Bydgoskiego nr 10 poz. 133). W ciągu istnienia parku ze względu na zmianę uwarunkowań administracyjnych i nowelizację ustawy o ochronie przyrody aktualizowano powyższy dokument, obecnie obowiązuje rozporządzenie nr 29/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 02.11.2004 (Dziennik Urzędowy Woj. Kujawsko-Pomorskiego nr 111, poz. 1888). oraz Statut Wdeckiego Parku Krajobrazowego, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XII/210/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2011.</p> <p>Park wraz z otuliną objął swym zasięgiem obszar 23 786,39 ha, z czego 4 609,15 ha stanowi otulina.</p> <p>Pod względem administracyjnym Park leży w granicach siedmiu gmin powiatów świeckiego i tucholskiego. Aż 75,3% powierzchni parku, a 72,2% łącznej powierzchni parku i otuliny leży w gminie Osie.</p> <p>W gminach powiatu tucholskiego, w granicach Wdeckiego PK znajduje się:</p> <p>Śliwice – park: 300 ha, otulina – brak na terenie gminy</p> <p>Cekcyn – park: 282 ha, otulina – brak na terenie gminy</p> <p>Część Wdeckiego PK na terenie gminy Śliwice stanowi 1,57% powierzchni parku (a w stosunku do powierzchni parku łącznie z otuliną – 1,26%), a na terenie gminy Cekcyn – 1,47% (1,18%).</p>
Krajeński Park Krajobrazowy (3)	<p>Krajeński Park Krajobrazowy utworzony został w 1998 roku. Jego obecna powierzchnia wynosi 73 850 ha. Jest największym wśród ośmiu parków krajobrazowych województwa kujawsko-pomorskiego. Rozprzestrzenia się w granicach czterech gmin powiatu sępoleńskiego: Sępólno Krajeńskie, Więcbork, Kamień Krajeński i Sośno, w gminie Kęsowo w powiecie tucholskim i gminie Mrocza w powiecie nakielskim, przy czym największe jego połacie mieszczą się w czterech gminach: Sępólno Krajeńskie, Więcbork, Kamień Krajeński i Kęsowo.</p> <p>Lasy zajmują około 29 % powierzchni. Są one bardzo zróżnicowane, zachowały się tu prawie wszystkie zbiorowiska leśne, takie jak: bory sosnowe i mieszane, lasy liściaste, grądy, dąbrowy, buczyny oraz łęgi i olsy.</p> <p>Aż 2/3 powierzchni parku to tereny rolne i tak duży ich udział jest jednym z wyróżników Krajeńskiego PK.</p> <p>Na terenie powiatu tucholskiego (w gminie Kęsowo) Krajeński PK zajmuje 8330 ha – a więc leży tu około 1/9 ogólnej powierzchni Parku. Gmina Kęsowo weszła w graniach Parku w roku 2004 wraz z poszerzeniem jego pierwotnych granic.</p>

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

c) Obszary chronionego krajobrazu (4)

Nazwa	Rodzaj ekosystemu	Gminy	Powierzchnia	Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów
Śliwicki OChK	leśny	Śliwice, Osie, Cekcyn, Lniano, Lubiewo	26 487 ha	racjonalna gospodarka leśna, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk kompleksu Borów Tucholskich
OChK Zalewu Koronowskiego	wodny i leśny	Koronowo, Gostycyn, Lubiewo, Osielsko, Sicienko, Pruszcz,	28 687 ha	zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących) wraz z pasem otaczającej roślinności, prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w Dolinie Brdy,

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

Nazwa	Rodzaj ekosystemu	Gminy	Powierzchnia	Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów
		miasto Bydgoszcz		zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych.
OChK Doliny Rzeki Kamionki	wodny	Gostycyn	1000 ha	zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona rzeki Kamionki wraz z pasem otaczającej roślinności
OChK Doliny Rzeki Sępolenki	wodny	Koronowo, Gostycyn	650 ha	zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona rzeki Sępolenki wraz z pasem roślinności okalającej.

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

d) Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Nazwa	Powierzchnia	Charakterystyka (5)
Dolina Rzeki Ryszki	358,41 ha (w gminach Cekcyn, Lniano, Osie)	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Rzeki Ryszki” utworzony został w 1997 roku. Przedmiotem ochrony jest dolina rzeki Ryszki mocno wcięta w równinę sandrową Borów Tucholskich, zróżnicowana pod względem florystyczno-fitosocjologicznym i charakteryzująca się niezwykle malowniczym krajobrazem. Jest to głęboka dolina rzeki z licznymi rozcięciami erozyjnymi zboczy i niewielkimi rozlewiskami w korycie oraz przyległymi terenami leśnymi ze stanowiskami lęgowymi zimorodka oraz rzadkimi i chronionymi roślinami.

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

e) Obszary Natura 2000

Nazwa	Powierzchnia	Gminy
Doliny Brdy i Stążki w Borach Tucholskich	3948,4 ha	Cekcyn, Gostycyn, Tuchola
Kościół w Śliwach	0,1 ha	Śliwice
Bory Tucholskie	322535,8 ha	Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice, Tuchola ponadto: w woj. kujawsko-pomorskim: Osie, Warlubie, Nowe, Lniano, Drzycim, Jezewo w woj. pomorskim: Bytów, Lipnica, Studzienice, Lipusz, Parchowo, Kościerzyna, Brusy, Dziemiany, Karsin, Stara Kiszewa, Kaliska, Konarzyny, Czersk, Czarna Woda, Osieczna, Zblewo, Lubichowo, Skórcz, Chojnice, Osiek, Skórcz m., Smętowo Graniczne

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

(1) Informacje według <http://www.tuchpark.tuchola.pl/informacje.php> (2) Informacje według <http://parki.kujawsko-pomorskie.pl/wpk> (3) Informacje według <http://www.krajenskiparkkrajobrazowy.org.pl> (4) Informacje według Uchwały nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (5) Informacja według <http://www.aktynnavies.pl>

Załącznik 17. Sytuacja kanalizacyjna oraz potrzeby w zakresie rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej gmin ORSG Powiatu Tucholskiego

Gmina	Opis
Cekcyn	Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Tuchola. Ścieki komunalne z terenu gminy trafiają do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi. Według ewidencji Urzędu Gminy, na terenie gminy zlokalizowanych jest 230 zbiorników na nieczystości ciekłe oraz funkcjonują 62 przydomowe oczyszczalnie ścieków.
Gostycyn	Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Gostycyn, która oprócz obszaru gminy Gostycyn obsługuje także osiem miejscowości z gminy Koronowo. Według ewidencji Urzędu Gminy na terenie gminy zlokalizowanych jest 145 zbiorników na nieczystości ciekłe (2006 r.) oraz funkcjonują 34 przydomowe oczyszczalnie ścieków (2010 r.). Planowane inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa kolektora sanitarnego Gostycyn – Tuchola wraz z budową wodociągu, ▪ modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej w sołectwie Pila, ▪ budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.
Kęsowo	Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Tuchola. Ścieki komunalne z terenu gminy trafiają do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi (sieć kanalizacyjna połączona jest z kolektorem biegnącym ze wsi Bładowo do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi). Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 59 przepompowni ścieków oraz 34 przydomowe oczyszczalnie ścieków komunalnych. Urząd Gminy nie prowadzi ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Planowane inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sieć wodociągowa w Pamiętowie.
Lubiewo	Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Lubiewo. Ścieki trafiają do oczyszczalni w miejscowości Bysław. Według ewidencji Urzędu Gminy, na terenie gminy zlokalizowanych jest ok. 200 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz funkcjonuje 314 przydomowych oczyszczalni ścieków. Planowane inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ remont przepompowni ścieków, ▪ budowa sieci wodociągowej spinającej wodociąg Bysław i Lubiewo, ▪ remont stacji uzdatniania wody w Bysławiu i Lubiewie, ▪ budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji.
Śliwice	Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Śliwice. Ścieki z terenu gminy trafiają do oczyszczalni w Śliwicach. Według ewidencji Urzędu Gminy na analizowanym terenie zlokalizowanych jest 188 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz funkcjonuje 47 przydomowych oczyszczalni ścieków. Aktualnie do sieci kanalizacyjnej podłączone są wszystkie miejscowości, które spełniają ekonomiczne warunki podłączenia dla sieci zbiorczej. Spośród miejscowości, które warunków ekonomicznych nie spełniają, wskazuje się następujące, które z innych względów (głównie środowiskowych) powinny być podłączone do sieci: Główka, Okoniny, Brzeźno, Linówek, Łoboda, Łąski Piec. Ścieki z miejscowości Krąg odprowadzane są do oczyszczalni gminy Czersk (miejscowość Krąg znajduje się w granicach aglomeracji Czersk). Z miejscowości Łąski Piec planuje się odprowadzanie ścieków do Gminy Osie (miejscowość Łąski Piec nie znajduje się jednak w granicach aglomeracji Osie).
Tuchola	Gmina Tuchola objęta jest aglomeracją kanalizacyjną Tuchola, z oczyszczalnią w mieście Tuchola, obejmującą także miejscowości gmin Cekcyn i Kęsowo. Według ewidencji Urzędu Miejskiego, w gminie funkcjonuje 39 przydomowych oczyszczalni ścieków. Planowane inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Rzepiczna, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w m. Biała, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w m. Łosiny, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Przy Szosie Sępoleńskiej, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w m. Raciński Młyn, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Słupy, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wysoka Wieś,

Gmina	Opis
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Huby, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Dąbrówka, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w m. Klocek, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Jesionowo, Stobno i Kielpin, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Legbąd, ▪ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Mały Mędromierz, ▪ remont stacji uzdatniania wody w miejscowościach Raciąż, Kielpin i Stobno, ▪ modernizacja oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Tuchola.

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego, Informacje z urzędów gmin*

Załącznik 18. Odcinki dróg wskazywane jako wymagające realizacji dróg rowerowych w pierwszej kolejności

Jednostka	Odcinki dróg
Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> • Cekcyn – Rudzki Most • Cekcyn – Bysław • Cekcyn – Wierzchlas • Cekcyn – Krzywogoniec – Małe Gacno
Gostycyn	<ul style="list-style-type: none"> • ścieżka pieszo-rowerowa Gostycyn – Piła (kontynuacja) • ścieżka pieszo-rowerowa Łyskowo-Tuchola • ścieżka pieszo-rowerowa Kamienica –Pruszcz • ścieżka pieszo-rowerowa Gostycyn – Wielka Klonia
Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> • ścieżka pieszo – rowerowa Tuchółka – Jeleńcz • ścieżka pieszo – rowerowa Tuchółka – Żalno • ścieżka pieszo – rowerowa Żalno - Piastoszyn • ścieżka pieszo – rowerowa Kęsowo - Pamiętowo • ścieżka pieszo – rowerowa Kęsowo - Obrowo • ścieżka pieszo – rowerowa Kęsowo - Jeleńcz • ścieżka pieszo – rowerowa Kęsowo - Adamkowo (przebieg przez ulicę Pamiętowską) • ścieżka pieszo – rowerowa Kęsowo - Drożdżenica (do bunkra)
Lubiewo	<ul style="list-style-type: none"> • ścieżka pieszo-rowerowa Bysław-Bysławek • ścieżka pieszo-rowerowa Bysław-Welpin • ścieżka pieszo-rowerowa Bysław-Lubiewo • ścieżka pieszo-rowerowa Bysław-Tuchola • ścieżka pieszo-rowerowa z Minikowa do jeziora w Bysławku • ścieżka pieszo-rowerowa Szumiąca - Piła
Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> • 010209C Rosochatka - Jeziorna - Okoniny Nadjeziorne • 010216C Lińsk – Zarośle • 010217C Lińsk - Lisiny • 010218C Brzozowe Błota - Zarośle Dw. • 010219C Brzozowe Błota - Kamionka • 010222C Okoniny Nadjeziorne - Główka • 010223C Okoniny Nadjeziorne – Zarośle • Lińsk – Brzozowe Błota wzdłuż drogi powiatowej (1,5 km) • Lińsk – Okoniny Nadjeziorne wzdłuż drogi powiatowej (3 km) • Lińsk – Wielkie Gacno (6 km) • Śliwice – Rosochatka - Lipowa – Śliwice (12 km)

Jednostka	Odcinki dróg
	<ul style="list-style-type: none"> Rosochatka – Okoniny (11 km)
Tuchola	<p>Przy drogach wojewódzkich:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuchola-Bładowo, Tuchola – Kiełpin, Tuchola-Legbąd, Tuchola-Mały Mędromierz, Tuchola – łączniki pomiędzy istniejącymi ścieżkami rowerowymi na ul. Świeckiej, Bydgoskiej i Warszawskiej, <p>Przy drogach powiatowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuchola-Raciąż, Tuchola-Plaskosz (Gołąbek). <p>Przy drogach gminnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuchola – ciąg ulic Poczтова–Dworcowa, Tuchola – rozbudowa promenady pieszo-rowerowej nad j. Głęboć.

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 19. Budynki użyteczności publicznej poddane termomodernizacji

Jednostka	Wykaz budynków
Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> Budynek Urzędu Gminy w Cekcynie Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie Szkoła Podstawowa w Cekcynie Gimnazjum w Cekcynie Szkoła Podstawowa w Iwcu Szkoła Podstawowa w Zielonce Świetlica wiejska w Iwcu Świetlica wiejska w Krzywogórcu Świetlica wiejska w Ludwichowie Świetlica wiejska w Małym Gacnie Świetlica wiejska w Nowym Suminie Świetlica wiejska w Wysokiej Świetlica wiejska w Zielonce Hala widowiskowo – sportowa SPZOZ w Cekcynie Ośrodek Turystyczny w Cekcynie
Gostycyn	Żaden z budynków publicznych w gminie nie został poddany modernizacji energetycznej. Jedynie w Świetlicy Wiejskiej w Przyrowie zamontowano pompę ciepła do ogrzewania budynku (wymagane są dalsze prace)
Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Gminy Zespół Szkół w Kęsowie Pałac w Kęsowie Szkoła Podstawowa w Drożdżeniczy
Lubiewo	<p>Budynki, które zostały poddane termomodernizacji i można ją uznać za zakończoną:</p> <ul style="list-style-type: none"> świetlica wiejska w Bysławku, świetlica wiejska w Sucheju, Szkoła Podstawowa w Klonowie, Szkoła Podstawowa w Sucheju, budynek Ośrodka Zdrowia w Bysławiu i Lubiewie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie <p>Budynki, które zostały poddane termomodernizacji, ale wymagają dalszych prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> świetlica wiejska w Bysławiu, świetlica wiejska w Płazowie, świetlica wiejska w Trutnowie,

Jednostka	Wykaz budynków
	światlica wiejska w Welpinie, Zespół Szkół w Bysławiu
Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Śliwicach
Tuchola	<ul style="list-style-type: none"> budynek Wiejskiego Domu Kultury w Raciążu (filia TOK Tuchola)
Powiat	<ul style="list-style-type: none"> Dom Dziecka w Tucholi Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*;

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Cekcyn

Załącznik 20. Budynki użyteczności publicznej wskazywane do termomodernizacji

Jednostka	Wykaz budynków
Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> przedszkole w Zielonce – oddział zamiejscowy w Zdrojach budynek wielofunkcyjny w Nowym Suminie światlica wiejska w Ostrowie światlica wiejska w Wielkich Budziskach obiekt poszkolny „Stara Szkoła” w Trzebcinach ośrodek Turystyczny w Zdrojach
Gostycyn	<ul style="list-style-type: none"> budynek Urzędu Gminy w Gostycynie budynki wchodzące w skład Zespołu Szkół w Gostycynie szkoła Podstawowa w Pruszczu budynki świetlic wiejskich remizy OSP (w Bagienicy, Wielkim Mędromierzu, Małej Kloni, Wielkiej Kloni, budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Gostycynie budynek SPZOZ w Gostycynie budynek byłego ośrodka zdrowia przy ul. Bydgoskiej 12 budynek Poczty budynek policji budynek Domu Dziennego Pobytu przy ulicy Słonecznej 4 w Gostycynie budynek byłej szkoły w Kamienicy budynek wielorodzinny przy ul. Słonecznej 2 w Gostycynie światlica Wiejska w Przyrowie światlica Wiejska w Małej Kloni wiejski Dom Kultury w Wielkiej Kloni 4 budynki mieszkalne Wspólnoty Mieszkaniowej w Kamienicy budynek Wielorodzinny przy ul. Słonecznej 6 budynek wielorodzinny Wspólnoty Mieszkaniowej w Łyskowie - nr 42 Dom Nauczyciela w Bagienicy światlica Wiejska w Pruszczu <p>W najbliższym czasie planuje się montaż pomp ciepła w remizach OSP, w budynku Astrobazy, budynku Centrum Sportowo – Rehabilitacyjnego i Domku Miodowym w Wielkim Mędromierzu</p>
Kęsowo	<ul style="list-style-type: none"> światlica w Obrowie

Jednostka	Wykaz budynków
	<ul style="list-style-type: none"> sala w Drożdżeniczy częściowo szkoła w Kęsowie
Lubiewo	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Szkół w Lubiewie światlica wiejska w Klonowie światlica wiejska w Minikowie światlica wiejska w Lubiewicach światlica wiejska w Cierplewie OSP w Lubiewie Zespół Klasztorny w Bysławku
Śliwice	<ul style="list-style-type: none"> budynek Urzędu Gminy Śliwice, GOPS, Urzędu Stan Cywilnego i archiwum budynek przedszkola gminnego budynek gimnazjum i szkoły podstawowej w Śliwicach budynek OSP Śliwice światlica wiejska w Śliwiczach
Tuchola	<ul style="list-style-type: none"> budynek Urzędu Miejskiego w Tucholi budynek Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi budynek Przedszkola nr 1 w Tucholi budynek Szkoły Podstawowej nr 1 w Tucholi budynek Szkoły Podstawowej nr 3 w Tucholi budynek Szkoły Podstawowej nr 5 w Tucholi budynek przy ul. Świeckiej 23 w Tucholi budynki mieszkalne wielorodzinne Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowa w Tucholi budynek Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi budynki Wspólnot Mieszkaniowych Nieruchomości aleja LOP 2 i LOP 4 <p>Planowane jest zamontowanie instalacji solarnej wspierającej sieć CO i CWU w ramach planowanej termomodernizacji Przedszkola nr 1 Tucholi. Rozważana jest instalacja ulicznych lamp solarnych na terenach słabiej zaludnionych, o wysokim koszcie rozbudowy sieci. Rozważane jest też zainstalowanie źródeł OZE na budynku Tucholskiego Ośrodka Kultury w Tucholi (wiatraki, panele solarne, panele fotowoltaiczne) w ramach planowanej termomodernizacji budynku.</p>

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 21. Małe elektrownie wodne na terenie ORSG Powiatu Tucholskiego

Lp.	nazwa	Określenie położenia MEW				Rok uruchomienia	Moc zainstalowana (kW)
		obręb	miejsowość	nr działki	nazwa cieku, km cieku		
1	Mała Elektrownia Wodna w Kamienicy	Gostycyn	Kamienica	550/3, 507	Kamionka w km 13 + 265 cieku	11.10.1994 r.	40,0
2	Mała Elektrownia Wodna w Karczewie	Wielka Klonia	Karczewo	312/1, 312/2, 312/3, 311/1, 311/2	Kamionka w km 19 + 000 cieku	10.01.1990 r.	40,0
3	Mała Elektrownia Wodna w Zielonce	Kłoczek	Zielonka	950	Wielki Kanál Brdy w km 0 + 000 cieku	30.06.1992 r.	15,0

Lp.	nazwa	Określenie położenia MEW				Rok uruchomienia	Moc zainstalowana (kW)
		obręb	miejsowość	nr działki	nazwa cieku, km cieku		
4	Mała Elektrownia Wodna w Piszczku	Tuchola	Piszczek	3810	Kicz w km 0 + 105 cieku	07.08.2006 r	20,0
5	Mała Elektrownia Wodna w Szumiącej Młyn	Plazowo	Szumiąca Młyn	190	Szumiąca w km 5 + 650 cieku	12.09.2005 r	15,0
6	Mała Elektrownia Wodna w Raciąskim Młynie	Raciąż	Raciąski Młyn	1110	Struga Ciechocińska w km 5 + 800 cieku	05.08.2005 r	47,8

Źródło: A. Stańczyk, *Synteza diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru powiatu tucholskiego*

Załącznik 22. Uchwała nr 2015.5.1 Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Tucholskiego

Uchwała nr 2015.5.1 Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Tucholskiego z dnia 13.05.2015r.

w sprawie: przyjęcia kryteriów wyboru projektów przeznaczonych do realizacji w ramach ORSG Powiatu Tucholskiego oraz zatwierdzenia listy projektów ORSG Powiatu Tucholskiego.

Komitet Sterujący ORSG Powiatu Tucholskiego uchwala co następuje:

1. Komitet Sterujący ORSG Powiatu Tucholskiego przyjmuje następujące kryteria wyboru projektów do realizacji w ramach obszaru powiatowego:
  - a. stopień w jakim projekt wpłynie na realizację założeń strategii województwa;
  - b. stopień w jakim projekt wpłynie na rozwiązanie problemów danego obszaru;
  - c. stopień przygotowania projektu do realizacji;
  - d. zakończenie realizacji projektu do 2018r.
2. Komitet Sterujący ORSG Powiatu Tucholskiego rekomenduje do realizacji projekty podstawowe i rezerwowe, znajdujące się na liście stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały, potwierdzając iż zawarte na niej projekty:
  - a. wpłyną pozytywnie w znacznym stopniu na realizację założeń strategii województwa,
  - b. wpłyną pozytywnie w znacznym stopniu na rozwiązywanie problemów ORSG Powiatu Tucholskiego,
  - c. zaplanowane są w stopniu pozwalającym na ocenę ich zgodności ze strategią województwa oraz strategią ORSG Powiatu Tucholskiego, a dalsze przygotowanie do realizacji ściśle powiązane jest z terminami ogłoszenia konkursów oraz zapewnienia finansowania.
3. Komitet Sterujący ORSG Powiatu Tucholskiego postanawia przekazać zatwierdzoną listę projektów podstawowych, rezerwowych i komplementarnych Urzędowi Marszałkowskiemu

Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełniącemu rolę Instytucji Zarządzającej RPO WK-P, w celu rozpoczęcia procesu negocjacji.

4. Komitet Sterujący ORSG Powiatu Tucholskiego postanawia przekazać zatwierdzone listy projektów do konsultacji społecznych, w celu zachowania partnerskiego modelu współpracy, tj. udziału m.in. jst, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz gospodarczych, instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej, Lokalnych Grup Działania, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, kościołów i związków wyznaniowych.

Uzasadnienie:

Zgodnie z Porozumieniem na rzecz rozwoju Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego do zadań Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Tucholskiego należy m.in. „zatwierdzanie listy projektów stanowiących integralną część Strategii i jej aktualizacja” oraz „przedkładanie Strategii do zaopiniowania IZ RPO oraz Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego”. Jednocześnie „Zasady przygotowania Strategii dla Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego w okresie programowania 2014-2020” (stanowiące załącznik do Uchwały nr 38/1294/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 września 2014 r., zmienione uchwałą 5/135/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015) przewidują, że „Przedsięwzięcia wskazane do realizacji w ramach polityki terytorialnej będą przedmiotem negocjacji w ramach Kontraktu Regionalnego, tj. porozumienia zawartego pomiędzy jednostkami samorządowymi Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego a IZ RPO”. Niniejsza Uchwała stanowi realizację przedmiotowych zadań KS ORSG, w sposób zgodny z dokumentami programowymi.

Zgodnie z przytoczonymi „Zasadami” w Strategii ORSG powinien zostać opisany tryb i zasady naboru projektów. Ma to na celu doprecyzowanie, w jaki sposób zostały wybrane projekty do realizacji w ramach obszarów powiatowych przy jednoczesnym zachowaniu partnerskiego modelu współpracy, tj. udziału m.in. jst, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz gospodarczych, instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej, Lokalnych Grup Działania, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, kościołów i związków wyznaniowych. Niniejsza Uchwała ma na celu realizację przedmiotowych Zasad.

„Zasady” rekomendują, aby przy naborze uwzględnione zostały m.in. takie kryteria jak: stopień w jakim projekt wpłynie na realizację założeń strategii województwa, stopień w jakim projekt wpłynie na rozwiązanie problemów danego obszaru, stopień przygotowania inwestycji do realizacji, termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia do 31 grudnia 2018 r. itp. W niniejszej Uchwale zalecane kryteria uwzględnione zostały w maksymalnym możliwym stopniu.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik 23. Plan finansowy realizacji projektów w ramach EFRR z listy podstawowej

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (zł)	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Budowa przedszkola wraz z wyposażeniem w Cekcynie	4 000 000,00	2 900 000,00 EFRR 1 100 000,00 środki własne		45 000,00	500 000,00	3 455 000,00			
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Gostycyn	273 000,00	229 500,00 EFRR 40 500,00 środki własne				135 000,00	135 000,00		
3.	Modernizacja energetyczna budynku Domu Dziennego Pobytu przy ulicy Słonecznej 4 w Gostycynie	412 000,00	350 200,00 EFRR 61 800,00 środki własne			162 000,00	250 000,00			
4.	Budowa kolektora sanitarnego tłocznego z terenu gminy Gostycyn do systemu kanalizacji Miasta i Gminy Tuchola realizowanego w dwóch etapach	3 126 500,00	1 317 500,00zł EFRR 1 077 954,55 zł środki własne		2 560 700,00	565 800,00				
5.	Oświetlenie terenów użyteczności publicznej jako źródło niskoemisyjnej energii na terenie gminy Gostycyn	100 000,00	85 000,00 EFRR 15 000,00 środki własne				100 000,00			
6.	Ogrzewanie przyjazne środowisku	100 000,00	85 000,00 EFRR 15 000,00 środki własne				100 000,00			
7.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej z	550 000,00	467 500,00 EFRR 82 500,00				50 000,00	500 000,00		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (zł)	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	miejsowości Pruszcz do miejscowości Kamienica		środki własne							
8.	Doposażenie punktów przedszkolnych na terenie Gminy Kęsowo	250 000,00	212 500,00 EFRR 37 500,00 środki własne					250 000,00		
9.	Remont zabytkowego kościoła w Kęsowie	150 000,00	127 500,00 EFRR 22 500,00 środki własne				15 000,00	135 000,00		
10.	Rewitalizacja palacu w Kęsowie	300 000,00	255 000,00 EFRR 45 000,00 środki własne						70 000,00	230 000,00
11.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Żalno-Piastoszyn	1 200 000,00	1 020 000,00 EFRR 180 000,00 środki własne					100 000,00	1 100 000,00	
12.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Tuchółka-Żalno	600 000,00	510 000,00 EFRR 90 000,00 środki własne				50 000,00	550 000,00		
13.	Rewitalizacja dworca PKP w Żalnie	400 000,00	340 000,00 EFRR 60 000,00 środki własne					60 000,00		340 000,00
14.	Rozbudowa i przebudowa Zespołu Szkół im. Wojska Polskiego w Lubiewie na potrzeby wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych	1 567 140,98	836 089,25 EFRR 731 051,73 środki własne			1 567 140,98				

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (zł)	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
15.	Remont przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo wraz z budową sieci wodociągowej spinającej wodociąg Bysław i Lubiewo oraz remontem stacji uzdatniania wody w Bysławiu i Lubiewie	1 400 000,00	1 050 000,00 EFRR 350 000,00 środki własne			50 000,00	450 000,00	900 000,00		
16.	Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Bysław-Bysławek- II etap 1500m wraz z budową oświetlenia.	356 000,00	267 000,00 EFRR 89 000,00 środki własne				356 000,00			
17.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku Szumiąca-Piła	70 000,00	35 000,00 EFRR 35 000,00 środki własne			21 700,00	48 300,00			
18.	Modernizacja oświetlenia ulicznego z zastosowaniem technologii LED na terenie gminy Lubiewo	420 000,00	315 000,00 EFRR 105 000,00 środki własne					420 000,00		
19.	Tworzenie nowych miejsc dla dzieci oraz rozszerzenie świadczenia usług edukacji przedszkolnej w przedszkolu BOROWIACZEK poprzez adaptację, rozbudowę, nadbudowę istniejącego przedszkola	2 942 000,00	2 500 700,00 EFRR 441 300,00 środki własne			1 020 000,00	1 922 000,00			
20.	Walka z wykluczeniem społecznym wraz z integracją mniejszości	3 294 117,65	2 800 000,00 EFRR 494 117,65				3 294 117,65			

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (zł)	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	narodowych i etnicznych na terenie Starówki w Tucholi, część inwestycyjna		środki własne							
21.	Termomodernizacja kompleksu budynków Szkoły Podstawowej nr 3 w Tucholi.	1 058 823,53	900 000,00 EFRR 158 823,53 środki własne				1 058 823,53			
22.	Rozbudowa obiektu Przedszkola nr 2 w Tucholi w związku z rosnącymi potrzebami w zakresie usług edukacji przedszkolnej w gminie Tuchola	588 235,29	500 000,00 EFRR 88 235,29 środki własne			588 235,29				
23.	Rozwój sieci transportu rowerowego na terenie gminy Tuchola	3 294 117,65	2 800 000,00 EFRR 494 117,65 środki własne					3 294 117,65		
24.	Budowa Powiatowego Centrum Wsparcia	1 280 000	1 088 000,00 EFRR 150 000,00 środki własne				640 000,00	640 000,00		
25.	Modernizacja i dostosowanie zabytkowego budynku Muzeum Borów Tucholskich do pełnienia funkcji nowoczesnego centrum kultury Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie	400 000,00	340 000,00 EFRR 60 000,00 środki własne				200 000,00	200 000,00		
26.	Budowa i wyposażenie dwóch placówek opiekuńczo – wychowawczych	1 000 000,00	850 000,00 EFRR 150 000,00 środki własne			333 333,33	333 333,33	333 333,34		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (zł)	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	przystosowanych dla 14 wychowanków na terenie Powiatu Tucholskiego									

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Załącznik 24. Plan finansowy realizacji projektów w ramach EFS z listy podstawowej

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację warsztatów kompetencji społecznych, szkolenia zawodowe i zatrudnienie socjalne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie gminy Cekcyn	450 000,00	382 500,00 EFS 67 500,00 środki własne			150 000,00	150 000,00	150 000,00		
2.	„Od pasji do zawodu” – wzmacnianie kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży w Zespole Szkół w Cekcynie	372 500,00	323 825,00 EFS 48 675,00 środki własne			74 500,00	186 250,00	111 750,00		
3.	„Dobry start” - poprawa jakości wychowania przedszkolnego w Gminie Cekcyn	195 500,00	166 175,00 EFS 29 325,00 środki własne			101 900,00	93 600,00			
4.	Klik do wiedzy – zwiększenie kompetencji cyfrowych uczniów z gminy Cekcyn poprzez	150 000,00	127 500,00 EFS 22 500,00 środki własne			100 000,00	50 000,00			

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	wdrożenie platformy edukacyjnej i kursów e – learningowych									
5.	Zwiększenie skali oferty wsparcia na rzecz poprawy dostępu do usług opiekuńczych nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami i zależnymi w Gminie Gostycyn	740 000,00	629 000,00 EFS 111 000,00 środki własne			246 666,00	246 667,00	246 666,00		
6.	Podnoszenie kompetencji kluczowych i rozwój uczniów w Gminie Gostycyn w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych oraz nauki języków obcych poprzez atrakcyjne formy edukacji oraz przeszkolenie kardy nauczycieli	310 000,00	294 500,00 EFS 15 500,00 środki własne			150 000,00	100 000,00	60 000,00		
7.	Nowe techniki uczenia się w Gminie Kęsowo	150 000,00	127 500,00 EFS 22 500,00 środki własne				40 000,00	55 000,00	55 000,00	
8.	Poprawa jakości życia mieszkańców gminy Kęsowo poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	250 000,00	212 500,00 EFS 37 500,00 środki własne			125 000,00	125 000,00			
9.	Aktywność, Rozwój Kariera	140 000,00	119 000,00 EFS 21 000,00 środki własne			140 000,00				
10.	Usługi opiekuńcze dla	400 000,00	340 000,00			200 000,00	100 000,00	100 000,00		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	osób starszych		EFS 60 000,00 środki własne							
11.	Uczę się i poznaje świat od przedszkola	400 000,00	340 000,00 EFS 60 000,00 środki własne			200 000,00	100 000,00	100 000,00		
12.	Wsparcie osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi	145 000,00	123 250,00 EFS 21 750,00 środki własne			45 000,00	50 000,00	50 000,00		
13.	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację warsztatów kompetencji społecznych, szkoleń zawodowych, zatrudnienia socjalnego oraz innych działań środowiskowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie gminy Lubiewo	400 000,00	340 000,00 EFS 60 000,00 środki własne			130 000,00	130 000,00	140 000,00		
14.	Aktywny przedszkolak – zdolny uczeń	200 000,00	170 000,00 EFS 30 000,00 środki własne			50 000,00	100 000,00	50 000,00		
15.	Edukacja ekonomiczna młodzieży gimnazjalnej	120 000,00	102 000,00 EFS 18 000,00 środki własne				50 000,00	70 000,00		
16.	Europejczyk XXI wieku	160 000,00	136 000,00			60 000,00	60 000,00	40 000,00		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
			EFS 24 000,00 środki własne							
17.	Gimnazjalista – artysta - dokumentalista	150 000,00	127 500,00 EFS 22 500,00 środki własne			40 000,00	60 000,00	50 000,00		
18.	Z matematyką za pan brat	200 000,00	170 000,00 EFS 30 000,00 środki własne			90 000,00	60 000,00	50 000,00		
19.	Nowoczesne przedszkole - wykwalifikowana kadra	100 000,00	85 000,00 EFS 15 000,00 środki własne		33 000,00	34 000,00	33 000,00			
20.	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację warsztatów kompetencji społecznych, szkolenia zawodowe i zatrudnienie socjalne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie gminy Śliwice (I etap)	300 000,00	255 000,00 EFS 45 000,00 środki własne			100 000,00	100 000,00	100 000,00		
21.	Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację warsztatów kompetencji społecznych,	200 000,00	170 000,00 EFS 30 000,00 środki własne						100 000,00	100 000,00

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	szkolenia zawodowe i zatrudnienie socjalne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie gminy Śliwice (II etap)									
22.	Walka z wykluczeniem społecznym wraz z integracją mniejszości narodowych i etnicznych na terenie Starówki w Tucholi, część społeczna,	1 200 000,00	1 020 000,00 EFS 180 000,00 środki własne				200 000,00	200 000,00	200 000,00	600 000,00 (do 2022 r.)
23.	„RAZEM KU PRZYSZŁOŚCI” - program rozwijania kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy Tuchola	3 304 230,00	2 973 807,00 EFS 330 423,00 środki własne			1 101 410,00	1 101 410,00	1 101 410,00		
24.	Program rozwoju doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych gminy Tuchola, część I	150 000,00	135 000,00 EFS 15 000,00 środki własne			50 000,00	50 000,00	50 000,00		
25.	Aktywne włączenie oraz zwiększenie szans usamodzielnianych wychowanków z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej (2016-2018)	196 100,00	166 685,00 EFS 29 415,00 środki własne			66 100,00	65 000,00	65 000,00		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
26.	Aktywne włączenie oraz zwiększenie szans usamodzielnianych wychowanków z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej (2019-2020)	132 800,00	112 88,00 EFS 19 920,00 środki własne						66 400,00	66 400,00
27.	Szkoła Inkubatorem Nowoczesności - absolwent kluczowym partnerem rynku pracy (etap podniesienia kompetencji)	513 000,00	461 700,00 EFS 51 300,00 środki własne		7 000 000,00	168 000,00	168 000,00	170 000,00		
28.	Nauka - zawód - praca	1 707 260,00	1 536 534,00 EFS 170 260,00 środki własne			569 086,66	569 086,66	569 086,68		
29	Zawód logistyk – gwarancją na rynku pracy	66 078,00	59 470,00 EFS 6 608,00 środki własne			16 519,50	16 519,50	16 519,50	16 519,50	
30.	Sieć współpracy międzysektorowej (podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych) na rzecz aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, realizowana na bazie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, ze szczególnym uwzględnieniem branży	900 000,00	135 000,00 EFS 765 000,00 środki własne			300 000,00	300 000,00	300 000,00		

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania	Wydatki planowane w latach						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	turystycznej.									
31.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Przedszkolu nr 2 w Tucholi – szansą na przyszłość bez barier	425 695,00	361 840,75 EFS 63 854,25 środki własne			60 813,00	60 813,00	60 813,00	60 813,00	182 443,00 (do 2022 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych